

KÉT LAP A NAPLÓBÓL

MAJOR NÁNDOR

Április 17-én, szombaton

Égész nap Bodor Ádám novelláit olvastam. A *Vissza a fülesbagolyhoz*t, másodszer. Legjobban a groteszk jellegűek ragadtak meg. Minden a realitás keretei között indul, egy ponton azonban irracionalitásba fordul, de mindenki úgy viselkedik, mintha ez normális volna, s eszerint éli tovább életét. Háborús világunk kulcsa. Nem új találmány, de amit Bodor általa ad, az magával ragad.

Este elmentünk P.-ékhoz. Napközben a Kövesben tartózkodnak víkendházukban.

Römisztünk. Tíz óra körül a tüzérség keményen tüzelni kezdett. Időnként Mari és Pönci kinéztek a balkonra, s beszámoltak a látványról. A lövedékek morzsái halkán kopogtak a háztetőn. Belefásultunk. Nekem rosszul ment a lap. Egy óra körül másodszer tartottak tűzszünetet. Elköszöntünk P.-éktől. Amikor az utcára értünk, harmadik hullámban kezdtek tüzelni. Fénylő golyók szikráztak szerte az égen. Zúgtak a repülőgépek. Egy röpke szünetben beültünk az autóba, s indultunk haza. A város kihalt volt, csak két kocsival találkoztunk. Amikor befordultunk az utcánkba, előttünk, ki tudja hol, lángok csaptak fel, s megvilágosodott az egész város. Négy nagy robbanást hallottunk. Rakéták voltak. „Készítsd elő a kulcsot”, mondta Pönci, s megnyomta a gázt. A kocsit betettük a garázsba. A pincénk előtt néhány szomszédunk

ácsorgott. Tőlük tudtuk meg, az első két rakéta már 11-kor becsapódott a kőolaj-finomítóba. Talán egy kilométernyire lehet.

Felmentünk a lakásunkba. Minden rendben volt, egy ablak sem tört be. Az utolsó emeleten lakunk. Hálósobánk ablakából jól láttuk a lángoszlopokat és a mérhetetlen füstcsóvát. Felmentem a háztetőre. Ott találtam Miša N.-t a második emeletről, állványról fényképezte a félelmetes tüzet. Vele volt Dušan B. is az első emeletről, akivel évek óta minden alkalmat megragadtak, hogy sértegessék egymást. „Negyed három”, mondta Dušan, s cammogó léptekkel nyugovóra tért.

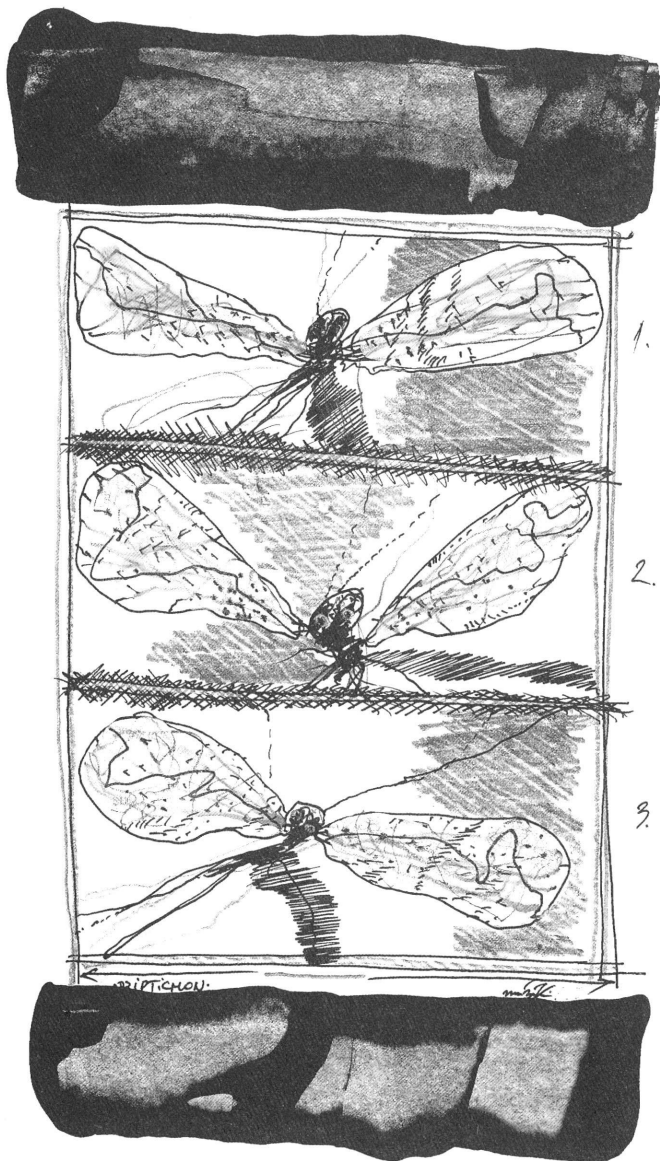
Április 18-án, vasárnap

Reggel Kasza: nagy kárral járt-e a bombázás? Mondom neki: képzelheti. A Sangaj nevű település azonban nincs olyan közel, mint ahogy a jelentések alapján gondolná az ember. Mondom: amikor a magyarországiak azt állítják, hogy a NATO-intervencióban vállalt szerepüket a mi érdekünknek a szemmel tartásával határozták meg, akkor azt olykor demagógiának érzem. Nem tehetnek róla, de így van: a NATO-ellenesség szárnyán Szerbiában mi vagyunk az épp elérhető magyarok. Kasza mondja: jómaga, katonaköteles lévén, nem lépheti át a határt, hívta őket, jöjjenek át eszmecsérére. Vonakodkank, mert háború van. Talán mjd Szecsei megy át korára való tekintettel.

Varga Tild érdeklődött, miként éltük át az éjjeli bombázást. Fia Péterváradon él, s mert nincs közlekedés, családotul átköltözött apósához Temerinbe. Jankovichné jelentkezett Horgosról. Gondjaimra bízta a lakását, mielőtt elutazott. Mondom neki: meglocsoltam a virágait. Útközben megnéztem a tartományi kormány múlt éjjel lebombázott épületét is. Kívülről szinte meg sem sérült. A pirinyó udvara felől vágott be a rakéta abba az emeletbe, ahol egykoron a hadügy működött. Komáromi Rozika kérdezi: megvagyunk-e még? Horvátországban, lent a tengeren volt neki egy szép nagy, tíz lakosztályos panziója, megvan-e még? Ahh, uramisten, ez volt a válasz. Molnár Viliék bejöttek a tanyáról, hoztak salátát, átnéztünk hozzájuk. A kisebbik fia Kanadából helyzetjelentést kért Vilitől: mit bombáztak le, hogy bombázták le, miért

bombázták le? „Pont tőlem akarod hallani? Fordulj a vezérkarhoz!” Dél körül hozzáfogtam, kipucoltam a lakásunkból a felesleges papírjaimat. Aztán a komputert is kiürítettem: mindent floppira vettem. Délután Papék ellátogattak hozzánk. Fiáék hívták őket: költözzenek ki Kanadába. Ők nem és nem. Menyük: meglátják, nem lesz áramuk, nem lesz tüzelőjük, jöjjenek!

Este a pesti tévén Martonyi külügyminiszter a kosovói ügyről. Jól kiemelte, hogy Magyarország baráti, jószomszédi viszonyban kíván élni a demokratikus Jugoszláviával. Kimért volt, nem esett túlzásba. Előre megszervezett, korábban beolvasott kérdésekkel spékelték az adást. Várady Tibi rámutatott: térségünk nemzetei oly sokszor törtek egymás ellen, utóbb mégis mindig találtak módot az együttélésre. Reméli, most is így lesz. Kosovóban is. Kosovóra vonatkozólag a magam részéről némi kételyeim vannak. Aztán Mirnics Karcsi azt is megkérdezte Szabadváról, mit tehetne Magyarország azzal kapcsolatban, hogy a szerbiai rezsim a határ menti magyar falvakban tankokat rejtett el. Azt hittem, cseng a fülem. De nem csengett. Franyó Zsuzsa hívott fel dühösen, hallottam-e ezt az épületes kérdést. Hallottuk mi is, Papék is. Majd rápíriának a szomszédra: nono, nem szabad! Vagy odapörköltessenek a lészerekre? Telitalálatban? De még fel sem ocsúdtunk, bejátszották Gál Sándor költőt Kassáról: meddig fogja még Magyarország magára nézve kötelezőnek tartani a trianoni döntést? Vagy úgy! Martonyi nagyon okosan válaszolt: Magyarország feltétlenül tiszteletben tartja a párizsi békeszerződést. Nagyon helyesen, Trianon helyett a második világháborút lezáró Párizst említette. Az újabb keletű. Hozzátette: `90-ben Magyarország két modell közül választhatott. Nagy egyetértésben, Magyarország jól választott. A másik modell oda vezetett volna, ahova Kis-Jugoszlávia esetében Kosovo ügy vezetett. Igen, erről van szó.

Maurits Ferenc: Tryptichon az átváltozásról